Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Maria Muruianu)
Dosarul nr. 2a-900/24
(2-23086960-02-2a-01032024)

D E C I Z I E

26 februarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu și Lucia Bagrin
Grefierii Alen Grigoriev, Alina Dubenco

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Doina Botnari împotriva lui Evgheni Crețu privind încasarea pensiei de întreținere, stabilirea domiciliului copiilor minori și permiterea ieșirii peste hotare a copilului minor cu mama,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 16 iunie 2023, reclamanta Doina Botnari, reprezentată de avocatul Roman Doroftei, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Evgheni Crețu privind încasarea pensiei de întreținere, stabilirea domiciliului copiilor minori și permiterea ieșirii peste hotare a copilului minor cu mama.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că a fost în relații de concubinaj cu pârâtul Evgheni Crețu, iar în urma relației, s-a născut copilul *****.
Susține că Evgheni Crețu, nu participă nici într-un mod la creșterea și întreținerea copilului minor, consideră oportun încasarea de la pârât a sumei fixă în cuantum de 3000 lei, care este o sumă echitabilă, reală și rezonabilă pentru întreținerea copilului minor.
Precizează că, solicitările de ajutor pentru întreținerea copilului nu s-au soldat cu vreun rezultat, iar pârâtul nu-și dă consimțământul în această privință și refuză categoric să ajute material copilul. La moment copilul minor, se află în custodia reclamantei.

Invocă prevederile Convenției de la Haga și prevederile art. 24 alin. (2) din Carta drepturilor fundamentale, potrivit cărora în toate acțiunile referitoare la copii, interesul superior al copilului trebuie să prevaleze. În acest sens, stabilirea domiciliului copilului minor cu mama Doina Botnari, este în interesul superior al copilului, astfel consideră că aceasta generează admiterea acestui capăt de cerere.
Menționează că refuzul tatălui de a permite ieșirea copilului din țară, apare ca o împotrivire nemotivată asupra posibilității copilului de a călători și a se afla într-o altă țară alături de mama sa. Deci, permiterea ieșirii din țară și aflarea după hotarele Republicii Moldova a copilului minor, împreună cu mama Doina Botnari este în interesul suprem a copilului, temei care generează admiterea cerinței.
În circumstanțele menționate, partea reclamantă solicită acceptarea spre examinare a acțiunii cu admiterea integrală a acesteia, perceperea din contul pârâtului Evgheni Crețu, în beneficiul reclamantei Doina Botnari, pensia de întreținere în sumă fixă de 3000 lei, pentru copilul minor până la atingerea majoratului, cu mențiunea ca în această parte să fie dispusă executarea imediată a hotărârii; de a stabili domiciliul copilului minor cu mama Doina Botnari; să se dispună permiterea ieșirii din țară și aflarea după hotarele Republicii Moldova a copilului minor, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui Evgheni Crețu.

Poziția instanței de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 decembrie 2023, a fost admisă integral acțiunea. S-a încasat de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, pensia de întreținere pentru copilul minor *****, în cuantum fix în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar urmând a fi încasată din 16 iunie 2023 și pînă la atingerea majoratului. S-a stabilit domiciliul copilului minor *****, cu mama sa Doina Botnari. S-a dispus permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 10 decembrie 2023 prin intermediul poștei electronice, apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu, a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 decembrie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, cu emiterea unei decizii prin care să fie dispus încasarea de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, suma de 1500,00 lei cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor *****,

până la atingerea majoratului copilului, precum și respingerea solicitării de a fi permis ieșirea după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui.

4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ina Dutca în mod automat-aleatoriu la 1 martie 2024.
5. Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 5 martie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu. S-a acordat apelantului un termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat.
6. La 22 martie 2024 prin intermediul oficiului poștal, apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu, a prezentat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că încheierea Curţii de Apel Chişinău din 5 martie 2024, a fost recepționată la 14 martie 2024, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică.
7. Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 28 martie 2024, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu.

Argumentele părţilor:

8. În motivarea apelului a indicat că nu este de acord parțial cu hotărârea instanței de fond, și anume în partea încasării pensiei de întreținere și permiterii ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, fiind pasibilă casării în această parte.

Menționează că apelantul Evgheni Crețu este de acord cu achitarea pensiei alimentare de întreţinere a copilului minor în corespundere cu articolele 75-76 din Codul familiei, în mărime de 1500 lei lunar, însă consideră că suma solicitată de intimată în mărime de 3000 lei, care pretinde a fi încasată lunar, este una peste măsura posibilității apelantului, este una exagerat de mare şi neîntemeiată, reieşind din starea financiară a apelantului când mai are la întreţinere încă doi copiii minori din prima căsătorie, care actual se achită o pensie de întreţinere de 1500 lei lunar. Mai mult ca atât Evgheni Crețu la data de 14 iulie 2023 a înregistrat o altă căsătorie cu Nina Florea, deja Nina Creţu, care la rândul ei are un copil minor din prima căsătorie, care locuiește împreună cu Evgheni Crețu, care la fel sunt întreținuți de către Evgheni Crețu. Prin urmare, instanţa de judecată la pronunțarea soluției pe marginea stabilirii cuantumului pensiei alimentare pentru întreţinerea copiilor minori, urma să i-a în calcul anumite circumstanțe de fapt dacă apelantul

este s-au nu angajat în câmpul muncii, are s-au nu careva venituri sau alte surse şi mijloace de venituri.
Punctează că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că apelantul Evgheni Crețu, nu este angajat în câmpul muncii, lucrează ocazional, nu are un loc stabil de muncă, în cazul când mai are grijă şi de alți doi copii din prima căsătorie, precum şi copilul actualei soții şi de părinții în etate, nu va face față acestei sume, deoarece urmează să se întrețină inclusiv şi pe el.
Notează că la materialele cauzei nu este anexat avizul concluzie a autorității tutelare, întocmit în baza verificării condițiilor de trai ale părinților.
Afirmă că intimata Doina Botnari, împiedică prin toate mijloacele posibile, tatălui Evgheni Crețu, să discute telefonic precum și întrevederile copilului cu tatăl și buneii, contrar prevederile art. 52 din Codul familiei.
Referitor la solicitarea de a fi permis ieșirea din țară a copilului și aflarea lui după hotarele Republicii Moldova împreună cu mama sa, fără acordul tatălui, indică că, Doina Botnari nu a prezentat careva dovezi că s-a adresat cu o solicitare în acest sens către Evgheni Crețu, și cel din urmă a refuzat-o. Mai mult ca atât, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 269 din 9 noiembrie 1994 cu privire la ieşirea şi intrarea în Republica Moldova, minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. În declaraţie se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi ţara de destinaţie. Or, intimata este stabilită cu domiciliul înafara Republici Moldova și nu poate stabili domiciliul copilului cu ea.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor _____, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, cu emiterea unei decizii prin care să fie dispus încasarea de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, suma de 1500,00 lei cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor _____, până la atingerea majoratului copilului, precum și respingerea solicitării de a fi permis ieșirea după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor _____, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui.

9. La 3 aprilie 2024, avocatul Roman Doroftei, ce acționează în interesele intimatei Doina Botnari, a depus referință la cererea de apel, solicitând respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.
10. Prin încheierea din 10 mai 2024 a Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Ghenadie Mîra, s-a dispus redistribuirea cauzei.

11. Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 11 iulie 2024.
12. În şedinţa instanței de apel, apelantul Evgheni Crețu și reprezentantul său avocat Dina Potereanu, fiind legal citați pe email, nu s-au prezentat. Concomitent, la 26 februarie 2025, avocatul Dina Potereanu, a depus o cerere privind examinarea cauzei în lipsa sa și a apelantului Evgheni Crețu. La fel, prin cererea dată a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Doina Botnari să fie respinsă pe motiv că a fost întocmită o tranzacție de împăcare, prin care Doina Botnari confirmă că au găsit un numitor comun și Doina Botnari refuză benevol la această pensie de întreținere a copilului minor, precum și la acțiunea înaintată, iar în partea ce ține de solicitarea de a fi permis ieșirea după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, refuză la solicitarea dată, deoarece la fel a căzut actualitatea, Evgheni Crețu deja a eliberat Doinei Botnari absolut toate actele necesare și solicitate de ea.

Intimata Doina Botnari, în ședința instanței de apel, fiind legal citată, nu s-a prezentat. Concomitent, Colegiul reține că la 25 februarie 2025, intimata Doina Botnari a depus o cerere privind examinarea cererii de apel în lipsa sa, menționând că s-a împăcat cu Evgheni Crețu și nu dorește nimic de la el, fiind de acord cu cererea de apel. La fel, a informat că avocatul Roman Doroftei nu-i mai reprezintă interesele.

Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat și au solicitat examinarea cauzei în lipsă, or, în conformitate cu prevederile art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

13. Analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
14. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.
15. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

16. Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (*a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98*).
17. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
18. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
19. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
20. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
21. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hiro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
22. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
23. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei.

Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

24. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
25. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
26. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că din relația de concubinaj a Doina Botnari și a lui Evgheni Crețu, a rezultat copilul minor *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere anexat la dosar (f.d.7).
27. Invocând că Evgheni Crețu nu participă la creșterea și întreținerea copilului minor, la 16 iunie 2023, Doina Botnari, reprezentată de avocatul Roman Doroftei, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Evgheni Crețu privind încasarea pensiei de întreținere, stabilirea domiciliului copiilor minori și permiterea ieșirii peste hotare a copilului minor cu mama.
28. Iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 decembrie 2023, a fost admisă integral acțiunea. S-a încasat de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, pensia de întreținere pentru copilul minor *****, în cuantum fix în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar urmând a fi încasată din 16 iunie 2023 și pînă la atingerea majoratului. S-a stabilit domiciliul copilului minor *****, cu mama sa Doina Botnari. S-a dispus permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui.
29. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 decembrie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, cu emiterea unei decizii prin care să fie dispus încasarea de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, suma de 1500,00 lei cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor *****, până la atingerea majoratului copilului, precum și

respingerea solicitării de a fi permis ieșirea după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui.

30. Ulterior, la 26 februarie 2025, avocatul Dina Potereanu, a depus o cerere prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Doina Botnari să fie respinsă pe motiv că a fost întocmită o tranzacție de împăcare, prin care Doina Botnari confirmă că au găsit un numitor comun și Doina Botnari refuză benevol la această pensie de întreținere a copilului minor, precum și la acțiunea înaintată, iar în partea ce ține de solicitarea de a fi permis ieșirea după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, refuză la solicitarea dată, deoarece la fel a căzut actualitatea, Evgheni Crețu deja a eliberat Doinei Botnari absolut toate actele necesare și solicitate de ea.
31. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluţia instanţei de fond privind admiterea integrală a acțiunii este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.
32. ***Referitor la cererea apelantului Evgheni Crețu privind renunțul la cererea de apel***, Colegiul va dispune respingerea cererii date, din următoarele considerente.
33. Colegiul constată că prin cererea din 26 februarie 2025 depusă de avocatul Dina Potereanu, în interesele apelantului Evgheni Crețu, apelantul formulează două poziții contradictorii în aceeași cerere, și anume solicită admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii - deci își menține apelul. Totodată, afirmă că renunță la cererea de apel, invocând existența unei înțelegeri (tranzacții) între părți.
34. Astfel, cu privire la pretinsa renunțare la cererea de apel formulată de apelantul Evgheni Crețu, Colegiul reține că, deși în cuprinsul cererii depuse la 26 februarie 2025, apelantul Evgheni Crețu afirmă că ar renunța la cererea de apel în contextul unei înțelegeri cu intimata Doina Botnari, acesta, în același timp, solicită în mod expres admiterea cererii de apel și casarea parțială a hotărârii, cu stabilirea pensiei de întreținere în cuantum de 1500 lei lunar.
35. Or, o asemenea poziție este contradictorie, iar în lipsa unei cereri procesuale exprese, clare și neechivoce de renunțare la apel, formulate în condițiile art. 374 Cod de procedură civilă, instanța de apel nu poate lua act de o astfel de renunțare.

36. Prin urmare, Colegiul va respinge cererea apelantului Evgheni Crețu privind renunţul la cererea de apel.
37. ***Referitor la cererea de apel declarată de apelantul Evgheni Crețu***, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins.
38. În corespundere cu prevederile art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
39. În baza prevederilor art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.
40. Conform prevederilor art. 18 alin. (1) al Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, legiuitorul prevede expres că, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.
41. Prin titlul IV, din Codul familiei legiuitorul a instituit obligația de întreținere dintre membrii familiei, în special capitolul 12 a reglementat obligația de întreținere dintre părinți și copii.
42. Colegiul atestă că instanţa de fond în mod întemeiat a admis cerința reclamantei-intimate Doina Botnari din acțiune privind încasarea pensiei de întreținere, dispunând spre încasare de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, pensia de întreținere pentru copilul minor *****, în cuantum fix în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar urmând a fi încasată din 16 iunie 2023 și pînă la atingerea majoratului, din următoarele considerente.
43. Astfel, potrivit prevederilor art. 74 din Codul familiei, părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.
44. Colegiul reţine că conform art. 75, alin.(1)-(3) din Codul familiei, cu privire la cuantumul pensiei de întreţinere încasate pentru copilul minor, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii

şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanțe importante. În cazul în care unii copii rămân cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

45. În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.
46. Colegiul notează că potrivit pct. 4 al hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, prevede că, conform art.75 Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. Fiind vorba de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o cotă stabilită de dispoziţiile art.75 Codul familiei, din care rezultă că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariu şi/sau din alte venituri ale pârâtului, încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale.
47. În cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a pârâtului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului, sau în cazul în care pe parcursul

examinării cauzei sânt prezentate date cu privire la aceea că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii, cu toate că reclamantul a solicitat încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, instanţele judecătoreşti urmează să dispună încasarea pensia de întreţinere pentru copilul minor, conform prevederilor art.76 alin.(1) Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.

48. În acest sens, nu va fi considerat că, la pronunțarea hotărârii, instanţa judecătorească a depășit limitele pretenţiilor înaintate de reclamant, deoarece pretenția înaintată de către reclamant ține de încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor, iar în conformitate cu art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
49. Totodată, în cazul în care pe parcursul examinării cauzei se va stabili că încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.
50. În baza prevederilor pct.5 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, potrivit art.76 alin.(1) Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.
51. Instanța de apel reține că, în speță, pensia pentru întreținerea copilului minor *****, în cuantum fix de 3000,00 lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată din 16 iunie 2023 și pînă la atingerea vârstei de majorat de către copil, care a fost dispusă spre încasare de prima instanță, este justificată şi nu urmează a fi modificată.
52. Colegiul remarcă că, instanţa de fond just a reţinut că cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu art.76 alin. (1) Codul familiei, se determină de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi

familială a părţilor şi păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul de un trai decent al copilului.

53. Instanța de fapt ține cont și de aportul fiecăruia din părinți, **toate obligaţiile zilnice** ce țin de educația, grija, protecția copilului, timpul necesar de acordat copilului zilnic ține de mama – intimată, cu atât mai mult că *****, este de vârstă fragedă.
54. Potrivit art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
55. Conform clauzelor cu caracter de recomandare, expuse în Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 15 aprilie 2013 ”la încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor se va lua în considerare, ca circumstanţă stabilită, informaţia prezentată de Biroul Naţional de Statistică despre valoarea minimului de existenţă pentru un copil şi nu informaţia despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informaţia cu privire la mărimea minimului de existenţă, deoarece pensia se încasează pentru întreţinerea copilului minor. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanţele judecătoreşti vor ţine cont şi de dispoziţiile art.58 alin. (1) şi art.74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că „*părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat”.* Tot aceste dispoziţii se conţin şi în art.18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că „*ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia* ”.
56. Colegiul atrage atenția că întreţinerea unui copil nu presupune doar asigurarea materială a acestuia, ci şi educarea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială, tratarea lui în caz de îmbolnăvire (tratarea în acest caz nu presupune doar procurarea medicamentelor), ***ceea ce implică cheltuieli suplimentare, eforturi şi stres din partea părintelui căruia i-a fost lăsat spre domiciliere şi îngrijire copilul.***
57. Potrivit art. 2 din Legea nr. 152 din 5 iulie 2012 cu privire la minimul de existenţă, **minimul de existenţă este un indicator** ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor

pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății şi pentru susţinerea viabilității omului.

58. Astfel, reieșind din obligația ambilor părinți de a își întreține copii minori, instanța de fond just a ajuns la concluzia de a încasa de la Evgheni Crețu, în beneficiul Doinei Botnari, pensia de întreținere pentru copilul minor *****, în cuantum fix în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar urmând a fi încasată din 16 iunie 2023 și pînă la atingerea majoratului.
59. Respingând apelul instanța de apel pune în evidență faptul că instanța de fond corect a argumentat și a reieșit concret din situația materială reală a părinților, iar apelantul Evgheni Crețu, nu a prezentat alte probe întru combaterea poziției Doinei Botnari, că suma cerută este exagerată și tatăl nu are posibilitatea reală de a achita pensia alimentară în cuantumul stabilit, că nu are alte venituri suplimentare. Este o poziție declarativă, fără suport juridic.
60. Referitor la stabilirea domiciliului copilului minor *****, cu mama sa Doina Botnari, Colegiul atestă că apelantul Evgheni Crețu nu a contestat hotărârea în partea dată, însă în cererea de apel se expune asupra acestui aspect, invocând că la dosar lipsește avizul autorității tutelare privind stabilirea domiciliului de trai a copilului.
61. Conform prevederilor art. 38 alin. (2), lit. b), d) din Codul familiei, în cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată: b) să determine care dintre părinţi va plăti pensia de întreţinere a copiilor minori şi mărimea acesteia; d) să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.
62. Conform prevederilor art. 63 alin. (1) din Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. Alin. (1^1) prevede că în cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.). Iar potrivit alin. (3)

al aceluiași articol, la determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

63. Prin urmare, în ceea ce privește lipsa avizului autorității tutelare, Colegiul constată că instanța de fond a compensat această lipsă prin consimțământul pârâtului-apelant exprimat în referință, unde a fost de acord cu stabilirea domiciliului copilului la mamă.
64. Referitor la pretenția privind permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, Colegiul constată că instanța de fond just a permis această pretenție, din următoarele considerente.
65. Conform prevederilor art. 27 alin. (1) și (2) din Constituție reglementează că dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țara, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.
66. Conform prevederilor art. 1 alin. (2) al Legii nr. 269 din 9 noiembrie 1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcţie. În declaraţie se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi ţara de destinaţie.
67. Conform prevederilor art. 10 alin. (2) al Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York rezultă că, statele părți vor respecta dreptul care îl are copilul și părinții săi de a părăsi orice țară, inclusiv pe a lor. și de a reveni în propria lor țară. Dreptul de a părăsi orice țară nu poate fi limitat decât de restricțiile prevăzute lege și care sunt necesare pentru protecția securității naționale, ordinea publică, sănătatea publică sau moralitatea publică sau drepturile și libertățile altora și care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute în prezenta Convenție.
68. Raportând la caz prevederile legale citate supra şi luând în considerare materialul probator al cauzei, Colegiul constată că instanţa de fond just a conchis că orice părinte, poate călători de unul singur cu copilul peste hotare, fără a avea nevoie de o procură legalizată la notar din partea tatălui minorului, or, legislația Republicii Moldova permite unuia din părinți să călătorească cu copilul minor fără a deţine împuternicirea notarială din partea celui de-al doilea părinte. Acordul ambilor părinţi este necesar doar în cazul în care minorul pleacă să domicilieze în străinătate. Baza juridică care reglementează

condiţiile la ieşirea şi intrarea în Republica Moldova este reglementată de Legea nr. 269 din 9 noiembrie 1994, cu privire la ieşirea şi intrarea în Republica Moldova.

69. Respectiv, Colegiul constată că instanța de fond just a admis pretenția privind permiterea ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari, fără acordul tatălui, or, aceasta vine în interesul superior al copilului și nu contravine legislației în vigoare.
70. Ba mai mult, reieșind din așa numita tranzacție încheiată între părți la 4 octombrie 2024, precum și din cererea intimatei Doina Botnari din 25 februarie 2025 expediată prin intermediul poștei electronice, rezultă că părțile au întocmit deja toate actele la notar în privința permiterii ieșirii după hotarele țării Republica Moldova a copilului minor *****, împreună cu mama Doina Botnari.
71. În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelantului-pârât, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.
72. La caz, instanța de fond just a admis integral acțiunea, a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.
73. Concomitent, Colegiul reține că, prin cererea depusă la data de 25 februarie 2025, intimata-reclamantă Doina Botnari a declarat că este de acord cu cererea de apel formulată de Evgheni Crețu și nu mai pretinde nimic de la acesta.
74. Totuși, Curtea apreciază că acest acord nu poate fi valorificat procesual, întrucât ar echivala cu renunțarea benevolă la drepturile patrimoniale ale copilului minor, respectiv la pensia de întreținere, care are caracter imperativ și nu poate face obiectul unei dispoziții liber consimțite din partea părinților, dacă aceasta contravine interesului superior al copilului.
75. Mai mult, instanța constată că luarea act de acest acord ar putea priva intimata de posibilitatea ulterioară de a mai introduce o acțiune identică, ceea ce ar leza dreptul copilului minor de a beneficia de întreținere, drept ce nu poate fi înstrăinat, renunțat sau limitat prin voința părților.
76. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantul-pârât, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar

instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.

77. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 Cod de procedură civilă, apelantul-pârât, în fața instanţei de fond, nu a adus careva probe în susținerea poziției sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis integral acțiunea.
78. În plus, este important de remarcat faptul că apelantul-pârât, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
79. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge cererea apelantului Evgheni Crețu privind renunţul la cererea de apel.

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de apelantul Evgheni Crețu, reprezentat de avocatul Dina Potereanu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 decembrie 2023.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Diana Corlăteanu

Lucia Bagrin